

Groot Brittannië geologisch

A. E. L. van IJzendoorn

Zo langzamerhand begint de tijd weer aan te breken dat we gaan denken aan onze zomervakantie. Voor de geïnteresseerden in Geologie en Palaeontologie betekent dat zoeken naar een land, of streek, waar je je hobby kunt botvieren. In zeer veel gevallen wordt dan gekozen voor Duitsland en Frankrijk. Ook de Scandinavische landen komen tegenwoordig steeds meer in trek. In dit artikel wil ik echter een lans breken voor Groot Brittannië.

Engeland, Schotland en Wales vormen tesamen een gebied, waarbinnen praktisch alle perioden uit de historische palaeontologie vertegenwoordigd zijn. (Inclusief het Cambrium, Ordovicium en het Siluur). Trouwens, de naam Cambrium is afgeleid van de oude naam voor Wales in Engeland, n.l. Cimbria, een verbastering van het keltische woord Cymru (d.i. Wales).

Op het eiland zijn plaatsen te vinden van geologische wereldvermaardheid. De bekende Graptholiten bijvoorbeeld zijn voor het eerst onderkend in Abereddy Bay, dicht bij St. Davids, Zuid Wales. De *Didymograptus* is het gidsfossiel geworden van de Ordovicische formatie „Llanvirn”, genoemd naar een boerderij die uitkijkt over de Baai van Abereddy. Ook nu nog zijn deze prachtige witte rotstekeningetjes op de zwarte lei te vinden.

Alvorens U Groot Brittannië intrekt moet U beslist een of meerdere bezoeken brengen aan het British Museum (Natural History), Cromwell Road, Londen S.W. 7 (South Kensington). Geopend op werkdagen van 10 - 6, en zondags van 2.30 - 6 uur. Men beschikt daar over een magnifieke collectie fossielen. De toegang is, evenals bij vele andere musea in Engeland gratis.

Als U er toch bent, vergeet U dan vooral niet eens een kijkje in de Palaeontologische Bibliotheek te nemen. Ofschoon deze bibliotheek eigenlijk bedoeld is voor de wetenschappelijke staf, word je als buitenlander zeer gastvrij binnengelaten. Men beschikt daar over een internationale verzameling boeken en tijdschriften. Zelfs het laatste nummer van „Grondboor en Hamer” trof ik daar aan! Men kan daar studeren, geologische kaarten opvragen, tegen een geringe vergoeding interessante passages van een werk laten fotocopieren, enz.

Vlak bij het Natural History Museum, in de Exhibition Road, ligt het Institute of Geological Science, wat eveneens zeer de moeite van een bezoek waard is.

Bovenstaande instituten geven beide literatuur uit betreffende geologie en palaeontologie in Groot-Brittannië, zo dat het probleem „Hoe kom ik aan informatie” hierbij ook meteen opgelost is.

Laat ik op de literatuur nog iets verder ingaan.

Bij het Natural History Museum is o.a. verkrijgbaar:

461 *A Short Guide to Exhibition Galleries of the Natural History Museum*. 11th Edition. Pp. v - 44:18 illustrations. 1964, 8vo, 1s. 6d.

540 *British Caenozoic Fossils (Tertiary and Quarternary)* 3rd Edition. Pp. vii, 132: 44 plates and 1 map. 1968, 8vo. 6s.

269A. British Mesozoic Fossils. 3rd Edition. Pp. vi, 207:73 plates, coloured map. 1966, 8vo. 12e 6d.

624 British Palaeozoic Fossils. 2nd Edition. Pp. vii-208:69 plates, coloured map. 1966, 8vo. 12s. 6d.

N.b. De eerst genoemde nummers zijn de bestelnummers.

Voor zij die geïnteresseerd zijn in vuursteen raad ik nog aan:

538 Man the tool-Maker. By Kenneth P. Oakley. 5th Edition. Pp. 98: 2 plates and 41 text-figures. Reprinted 1967, 8vo. 5s.

541 The Neolithic Revolution. Fourth Edition. By Sonia Cole. Pp. x-66: 18 plates and 33 text-figures. 1967, 8vo. 5s.

— Flint Implements; an account of stone age techniques and cultures. London 1968. British Museum, Bloomsbury, W.C. 1 10s

Wilt U nog meer weten, ook over andere natuur-historische publicaties, vraag dan naar „List of Publications”, Form No 22A.

Bovenstaande literatuur is voor beginners ook goed te volgen.

Wilt U meer gespecialiseerde literatuur, vraag dan naar „List of Bulletins and Bulletin Supplements N.H.M. Form 22 (B.S;)”

Bij het Institute of Geological Science kunt U krijgen: Geologische kaarten en Regionale gidsen.

Over de kaarten het volgende:

Voor een goed algemeen overzicht is 't beste de „Ten Miles to One Inch (1:625.000) kaart.

Sheet 1 - Scotland and England North of Grid Line 500 KmN (1948, 2nd edition 1957, reprinted with minor emendations 1964. 18s. 6d.

Sheet 2 - Rest of England and Wales South of Grid Line 500 knm (1948) 2nd edition 1957, reprinted 1964. 18s 6d.

Vraag naar: „A copy overprinted with sheet lines of the Geological One Inch Series. Mounted and Folded in cover”. Vraag ook naar de „List of Geological Survey Maps”, waarin U informatie over kaarten van een andere schaal kunt vinden.

Over de Regionale Gidsen het volgende:

Groot Brittannië is door het Institute of Geological Science ingedeeld in een acht-tiental regionen. Bij iedere streek past een handboek. (zie kaartje). Iedere streek correspondeert ook weer met een aantal vitrines in het Geologisch Museum.

Op de „Grampian Highlands” na, (8s.) kost elk boekje zes shilling. Ze zijn rijk geïllustreerd met foto's, tekeningen en tabellen. De hoofdstukken zijn ingedeeld aan de hand van de geologische tijdvakken. Achter ieder hoofdstuk staat een uitvoerige literatuurlijst. Elk boekje bevat gemiddeld honderd pagina's.

Verschillende van deze uitgaven zijn te leen bij de Bibliotheek van de Nederlandse Geologische Vereniging.

Wilt U informatie over andere publicaties van het Institute of Geological Science, vraag dan naar sectional list No 45 (H.M.S.O.) Alle bovengenoemde uitgaven zijn niet commercieel. Mede door de gunstige wisselkoers zijn ze naar Nederlandse Be-grippen bijzonder goedkoop.

Het is altijd prettig om voordat je het veld in gaat, te weten wat je te wachten staat. Naast literatuurstudie is museumbezoek daarvoor de aangewezen weg. De meeste grote steden in Engeland hebben hun eigen lokaal museum met een geolo-gische afdeling. Het lijkt mij handig om hieronder in ieder geval een beknopte op-somming te geven van de belangrijkste geologische collecties, met hun adressen en openingstijden.

Royal Scottish Museum	Chambers Street	Edinburgh 1	openingstijden: 10 - 5 uur alle werkdagen inc. zaterdag
Sedgwick Museum	Downingstreet	Cambridge	2 - 5 uur zondag 9 - 13 en 14.15 - 17 uur 9 - 13 uur zaterdags zondags gesloten
The University Museum	Oxford	Scarborough Museum	10 - 14 uur alle werkdagen zondags gesloten
(Natural History Department at Wood End, The Crescent)	Scarborough	Ipswich Museum	10 - 13 en 2.30 - 5 uur alle werkdagen zondags gesloten
Highstreet	Ipswich	National Museum of Wales	10 - 5 uur alle werkdagen 2.30 - 5 uur zondags.
Cardiff			10 - 6 uur alle werkdagen 2.30 - 5 uur zondags.

N.B. Het museum te Cardiff heeft een zeer goede bibliotheek. Door de South Wales Group van de Geologists' Association is een bijzonder goede aanvulling op de regionale handboeken uitgegeven. Het is een bibliografie en index van geologische excursie-gidsen, in drie delen, n.l. A. Scotland, B. Wales and the Welsh Borders en C. Engeland. Deze bibliografie is gepubliceerd in „The Welsh Geological Quaterly” door D. A. Bassett.; Cardiff., op de achtereenvolgende data van augustus 1967; februari 1968 en maart 1969.

Deze uitgaven zijn gestencild; de oplaag is waarschijnlijk beperkt. Ze werden mij door de „Librarian” van de Palaeontologische Bibliotheek van het Natural History Museum, met de woorden: „Dit is precies wat U zoekt”. Een paar dagen later heb ik deze uitgaven in Cardiff kunnen aanschaffen, waar zij mij persoonlijk door de heer Basset werden overhandigd.

Nog wat algemene informatie. Topografische kaarten zijn heel goedkoop te krijgen bij de meeste benzinepompen in Engeland. Voor nog geen vijf gulden heeft U zeven kaarten van Groot Brittannië (Inclusief een kaart van Londen).

Bent U behalve in geologie ook geïnteresseerd in archeologische monumenten, neem dan een „Season Ticket”. U mag dan voor 15 s. in alle monumenten die verzorgd worden door het ministerie van „Public Buildings and Works”. (Ouden van dagen, en kinderen onder de vijftien halve prijs). Schrijf voor verdere informatie naar „Ministry of Public Buildings and Works”; (C.I.O. branch) Lambeth Bridge House, London.

Algemene toeristen informatie over Groot Brittannië kunt U in Nederland krijgen bij British Travel, Nieuwe Spiegelstraat 6-8, Amsterdam.

Ongetwijfeld zullen er onder U zijn die soortgelijke informatie als boven geschreven kunnen verschaffen over andere landen in West Europa. Laten ook zij zich tot „Grondboor en Hamer” wenden.

Ik hoop dat ik met dit artikel in een behoefte heb voorzien, en zou graag te zijner tijd reacties hierop vernemen in dit tijdschrift en wens U alvast een prettige vakantie.

Ook 's winters gaat het werk door. – Foto W. F. Anderson

De ontsluiting bijna gereed. Onze eerste bezoeker drs. 't Hart van de N.A.M.
Foto W. F. Anderson.